

ETELÄ-SAVON MAAKUNTALIITON LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTOA JA PELASTUSTOIMEA KOSKEVAN UUDISTUKSEN TOIMEENPANOSTA JA SITÄ KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN VOIMAANPANOSTA ANNETUN ALIN 59§:N JA ERÄIDEN MUIDEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain 59§:n ja eräiden muiden lakien muuttamisesta.

Etelä-Savon hyvinvointialue koostuu kahdesta sairaanhoitopiiristä, joilla kummallakin on oma keskussairaalansa. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi toistaiseksi voimassa olevana mahdollisuutena, että Etelä-Savon hyvinvointialue ja samantyyppisestä lähtökohdista toiminnan käynnistävä Lapin hyvinvointialue voisi ylläpitää useampaa kuin yhtä ympärivuorokautisesti päivystävää yhteispäivystyksikköä sairaaloidensa yhteydessä. Voimassa olevassa laissa näillä hyvinvointialueilla on tämä mahdollisuus vuoden 2032 loppuun saakka. Muutos antaisi määräaikaaisuutta selkeästi paremmat edellytykset palveluiden hallittuun kehittämiseen kahden sairaalan mallille. Muutosesitys on kannatettava.

Kahden ympärivuorokautisen yhteispäivystyssairaalan ylläpitäminen tuo kuitenkin Etelä-Savon hyvinvointialueelle selvästi suuremmat kustannukset päivystyksen ja siihen liittyvien 24/7-palvelujen tuottamisesta ja hoitamisesta kuin niille alueille, joilla on vain yksi vastaava yksikkö. Voimaanpanolain 59 §:n perustelujen mukaan kahdesta päivystyksestä aiheutuviin kustannuksiin ei maksettaisi erilliskorvausta Etelä-Savon tai Lapin hyvinvointialueille, vaan kustannukset tulisi kattaa hyvinvointialueen rahoituslain mukaisella yleiskatteellisella rahoituksella.

Rahoituslain mukaan hyvinvointialueella on oikeus lisärahoitukseen palvelujen turvaamiseksi. Etelä-Savon hyvinvointialueelle tulee osoittaa nopealla aikataululla pysyvä indeksiin sidottu lisärahoitus ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen ylläpitämiseen Mikkelissä ja Savonlinnassa. Erillisrahoituksen turvin turvataan parhaiten alueen palvelujen saatavuus, saavutettavuus, laatu ja kustannusvaikuttavuus.

Eduskunnan käsitellessä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lainsäädännön hyväksymistä (HE241/2020 vp) se hyväksyi lausuman, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa Savonlinnan ja Kemin sairaaloiden riittävän palvelutason ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin sen varmistamiseksi.

Kahden päivystävän sairaalan malli on määritettävä olosuhdetekijäksi ja huomioitava rahoitusmallissa, jotta hallituksen ehdotus toteuttaa eduskunnan tahdon. Tällöin Etelä-Savon hyvinvointialueelle muodostuu tosiasiallinen mahdollisuus ja velvollisuus pitää yllä kahta päivystävää sairaalaa.